

Református egyházi éneket tanítók és ének-zene tanárok találkozója

Budapest, 2023. május 11.

Helyszín: MRE Zsinati Székházának díszterme, 1146 Budapest, Abonyi u. 21.

Rendezők: a Magyarországi Református Egyház Egyházzenei Igazgatósága és a Református Pedagógiai Intézet

Téma: „Az új Református énekeskönyv és az egyházi ének helye, szerepe oktatási intézményeinkben”

A rendezvényre előzetesen 33 fő regisztrált, de a résztvevők létszáma az aznap érkezettekkel még néhány fővel emelkedett.

A bevezető áhítat az új énekeskönyv alapján történt: Invokáció: *261-Uram Isten, siess*; Zsoltárolvasás (148); Zsoltárdicséret (193, *Gárdonyi Zoltán dallamával*); Napi igeszakasz rövid kommentárral; Reggeli ének (655); Csütörtök reggeli imádság; Doxologia-ének (302)

Mórocz Ildikó ének-zenei szaktanácsadó köszöntötte a résztvevőket

Első előadóként Bódiss Tamás, a MRE Egyházzenei Igazgatóságának vezetője beszélt az új énekeskönyv felépítéséről és anyagáról, az ennek alapján összeállított egyházi ének-kerettanterről, a múlt és a jövő feladatairól. Ismertette az evangélikus egyház hasonló törekvéseit, melynek során négy évvel ezelőtt evangélikus énekekkel, a hozzájuk tartozó ismeretekkel, valamint egyházzene-irodalmi anyaggal bővítették az evangélikus iskolák ének-zene óráinak tananyagát.

Második előadóként Bruckner László, a MRE Oktatási szolgálatának vezetője beszélt a gyülekezeti ének iskolai szerepéről. Megemlítette a tantárgyi önállóság megőrzésének óraterhelési és anyagi nehézségeit, felhívta a figyelmet az ének-zene, a katechetika és az egyházi ének hármastantárgykoncentráció szükségességére és megemlítette, hogy akár saját református ének-zene tanterv kidolgozása is lehetséges lenne a jövőben.

Harmadik előadóként Szászi Andrea, a RPI katechetikai igazgatóhelyettese mutatta be az utóbbi évtizedben kidolgozott református katechetikai tananyagot, annak felépítését, tanári segédanyagait, valamint az egyházi ének ebben betöltött szerepéről is szólt.

Ezt követően négy iskolai énektanár: Csósz Győzőné Pető Krisztina (Kecskemét), Draskóczy Balázs (Kunszentmiklós), Bereczk Ágnes (Bp-Budafok) valamint Marczi Ernő (Mezőtúr) mutatta be pedagógiai munkáját és saját iskolájukban elért eredményeket. Szóltak a tárgy tanításával kapcsolatos nehézségekről (pl. két tannyelvűvé váltás során óraszámcsökkenésről), az adott körülmények közti legjobb megoldásokról, az egyházi ének tanórán kívüli szerepéről és eredményeiről (zsoltáréneklő verseny, magyar kultúra napja, családi istentiszteletek, énekkari munka stb.) és az új énekeskönyv iskolai bevezetésének módjáról.

Az ebédszünet lehetőséget adott a kapcsolódásra, beszélgetésre, ismerkedésre, miközben kialakult a délutáni program három csoportja. Ebéd után így beszélgettek tovább a résztvevők az elhangzottakról, saját személyes tapasztalataikról, megfigyeléseikről. A munkacsoportok írásban, de szóban is összegezték a beszélgetések tartalmát és eredményeit, melyek egy összesített állásfoglalásban nyertek végső formát.

Az állásfoglalás kiemeli:

- Az új énekeskönyv bevezetésével csak még fontosabbá válik a tárgy.
- A ének-zene és egyházi ének tárgyak integrációja – összevonása – mindkét tantárgyat gyengítené.
- Az egyházi ének önálló órakeretű oktatásának biztosítása az iskolaigazgató felelőssége.
- Szóltassanak meg azok az iskolafenntartók, ahol nincs, vagy nem a megfelelő óraszám van jelen a tárgy illetve nem megfelelő végzettségű pedagógus tanítja azt.
- Készüljön digitális közösségi felület, ötlettár, speciális oktatási csomagok, útmutatások a tantárgyhoz.
- Legyenek egyházi ének tantárgyi szaktanácsadók.

A program fontos eleme volt a különböző iskolából érkezett pedagógusok találkozása, tapasztalatcseréje, a közös látásmód kialakítása, a kapcsolatépítés, a tapasztalatok, eredmények egymás közötti megosztása, ezért megfogalmazódott a hasonló találkozók évenkénti megrendezésére.

Dr. Bódis Tamás
MRE Zsinati Hivatala
Egyházzenei Igazgatóság

REFORMÁTUS PEDAGÓGIAI INTÉZET (OM 102246)

Székhely: 1041 Budapest, Árpád út 51. A épület I. emelet 1.

Telephelyek: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.

3530 Miskolc, Kálvin János utca 2.

2750 Nagykőrös, Hősök tere 5.

E-mail: refpedi@reformatus.hu

Internet: www.refpedi.hu

Budapest

Résztevői elégedettségmérő értékelése

2023. május 11.

„Református ének-zene és egyházi ének tanárok találkozója”

24 kérdőív alapján értékelve

Mennyire tartotta megfelelőnek a szakmai nap célkitűzéseit? **5,00** 5(24 db)

Mennyire tartotta intenzívnek a szakmai napot? **5,00** 5(24 db)

Előadás címe	Mennyire tartja hasznosnak a témát személyes / szakmai fejlődése szempontjából?	Előadó	Az előadás megvalósítása, az alkalmazott módszer megfelelősége
Az új énekeskönyv rövid bemutatása	5(28 db)= 5,00	Dr. Bódiss Tamás	5(25 db)+4(4 db)= 4,86
Az egyházi ének szerepe helye, lehetőségek, célok	5(25 db)+4(2 db)+3(1 db)= 4,86	Bruckner László	5(24 db)+4(5 db)= 4,83
Egyházi ének és katechetika	5(28 db)= 5,00	Dr. Szászi Andrea	5(28 db)+4(1 db)= 4,97

Mi volt, ami a leginkább tetszett?

- Az előadások rövideksége, élményszerűsége.
- A személyes beszámolók.
- A délutáni dísznyertes beszélgetés, tapasztalatcsere, közösségépítés.
- A délutáni kerekasztal beszélgetés, tapasztalatcsere.
- Minden előadó jól és tömören foglalta össze a lényegét.
- Az új énekeskönyv bemutatása.
- Intenzív volt és elgondolkodtató. A vendéglátás elsőrangú!
- Az előadások lényegre török voltak. Az alaptémát rendkívül fontosnak és aktuálisnak tartom. Tetszik, hogy lehetőség van a fórumozásra, tapasztalatcsere.
- Közös beszélgetés-fórum. Nagyon jó volt, hogy az ebéd is igényes volt.
- A közös együtt gondolkodás! Igényes előadók, pontos időtartás, finom ellátás!
- A tanárok bemutató anyaga, csoportbeszélgetés.
- Az időkeret betartása. Az előadások témája, egymáshoz csatlakozása, ezáltal a figyelem fenntartása.
- A fórum!
- Nekem a leginkább a csoportmegbeszélés tetszett.
- Szakmai beszélgetések.
- Szervezettség, témák összekapcsolása (hittan, ének-zene).
- Gyakorlati kérdések voltak.
- Szakmai beszélgetés.

- A lelkes beszámolók és az eszmecsere.
- A kollégák beszámolója tetszett a legjobban.
- Jó és inspiráló volt hallgatni a kollégák lelkes beszámolóját. A beszélgetések, javaslatok előre vivők.
- Szakmai tapasztalatok, gyakorlati tanácsok.
- Gyakorlati utalások, és a közös alkotás lehetősége.
- Tartották az időt :)

Mi az, amin feltétlenül változtatna?

- Több gyakorlati segítség a nem egyházzenei múlttal rendelkezőknek.
- Nem változtatnék semmit. Mindennel elégedett (vagyunk) vagyok.
- Folytatnám egy online fórum keretében!
- Több „műhelymunka”, beszélgetés, eszmecsere adott téma alapján. Adott időtartamban kérdések az előadásokhoz.
- Lehetne hosszabb, még több területet érintő konferenciát tartani.
- Jó, hogy van kiscsoportos beszélgetés.

Egyéb megjegyzés:

- Jó, hogy végre őszintén kimondtunk és leírtunk igazságokat!
- Köszönöm a lehetőséget a részvételre.
- Köszönöm, hogy itt lehettem! Köszönöm a szervezést, az egyháziének ügyének fontosságát!
- Köszönöm szépen a részvételi lehetőséget! Áldás, békesség!
- Az egyházi ének óra legyen meg legalább 2 óraszámban az általános iskolákban – e mellett álljon ki az PPI. ☺
- Nagyon köszönöm a lehetőséget.
- Az RPI oldalra nem lehet regisztrálni. A rendszer visszautasítja a regisztrációt. Már máskor is szerettem volna használni a digitális anyagokat, de regisztráció nélkül ugye ez nem lehetséges.

„Az új Református énekeskönyv és az egyházi ének helye, szerepe oktatási intézményeinkben”
– címmel rendezett konferencia szekcióüléseinek összesített

ÁLLÁSFOGLALÁSA

Az egyházi ének tantárgy áldásairól

Nagy nyereség az önálló egyházi ének tantárgy. Kiegészítő módon egymásra hat a hittannal. A gyülekezeti integrációt, identitást, közösséget nagymértékben formáló, az iskola reprezentációját segítő terület ez. Az új énekeskönyv bevezetésével még fontosabbá válik a tárgy. Nagy lehetőségek nyílnak meg, érdemes lenne átgondolni akár az óraszámok emelését is.

Önálló tárgy

Úgy látjuk, hogy ezzel szemben az ének-zene tantárgyba való integráció szükségképpen minőségromlást, visszalépést jelentene, és féltő, hogy nem is érné el azokat az iskolákat, amelyek eddig sem tanították az egyházi éneket. A beolvasztással a hangsúly biztosan kisebb lenne: a közösségi élmény, a lelki tartalom szinte teljesen eltűnne belőle. Végso soron az integráció mindkét tárgyat – ének-zene és egyházi ének – gyengítené, ráadásul teljesen ellenőrizhetetlenné válna, az eltérő tananyagtartalmak megtartása, átadása.

Legfeljebb azokon az évfolyamokon lehetne létjogosultsága egyfajta integrálódásnak, amelyeken az adott iskola nem tanítja az egyházi éneket, és ugyanígy átgondolandó a hittan tantárgyba való bevitele bizonyos egyházi ének tartalmaknak (teljes integrációról itt sem lehet szó, hiszen a hittan tanárok többsége zenei, didaktikai szempontból felkészületlen a tantárgy tanítására).

Fontosnak tartjuk, hogy maradjon meg az önálló tárgy, és az a lehetőség is, hogy nincs központilag meghatározott helye az évfolyamok órahálóiában. (Pl. bizonyos iskolákban a 9. helyett a 11. évfolyamon van inkább lehetőség tanrendbe iktatni.)

Az egyházi éneket nem oktató református iskolák kérdésköre

Sajnálattal értesültünk, hogy még mindig van olyan református iskola, ahol nem történik egyháziének-oktatás. Az igazgató felelőssége, hogy biztosítsa az egyházi törvényeknek való megfelelést is. Rossz üzenetnek tartanánk, ha ebben a helyzetben a törvénytelen működést a törvény változtatása legalizálná. Azon iskolák, akik a nehéz pénzügyi helyzet ellenére vállalják, azon igazgatók, akik a külső nyomással szemben biztosítják, azon egyháziének-tanárok, akik külön terhet vállalva (továbbképzés) is oktatják az egyházi éneket, ezt a döntést arcucsapásként élnék meg, a pedagógusokat ráadásul egzisztenciálisan is bizonytalan helyzetbe hozva.

Szorgalmazzuk, hogy szólíttassanak meg az olyan református iskolafenntartók, akiknek az iskolájában nincs, vagy nem a megfelelő óraszám, esetleg nem megfelelő végzettségű pedagógus tanítja az egyházi éneket és így az iskola ebből a szempontból törvénytelenül működik. Ez a megszólítás történhet az egyházmegyei énekügyi előadókon keresztül is.

Továbbképzések, fejlesztési lehetőségek

Javasoljuk, hogy készüljön digitális közösségi felület, ötlettár a tantárgyhoz.

Az elmúlt években a *refrantár* által több tárgyhoz készített segédanyagok, tankönyvek mintájára az ének-zene tárgyhoz is készüljenek speciális „egyházi” oktatási csomagok, útmutatások.

Szükségesnek tartjuk, hogy az új énekeskönyv énekanyagáról legyenek továbbképzések, segédanyagok.

Üdvözöljük, hogy elkészülőben van egy *szakmai módszertani ajánlás*, mely áthidalja az új énekeskönyv és a régi egyházi ének kerettanterv között fennálló különbséget, aktuálissá téve ezzel a tantárgy tartalmát.

Fontosnak tartanánk, hogy legyenek egyházi ének tantárgyi szaktanácsadók.

Budapest, 2023. május 11.